

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 18.

A magyar nők példaképe.

A XX. század feminista mozgalmait közt, amikor annak vezetői az anyai, családi és női kötelességeket elhanyagoló torzalkokat állítanak követendő példaként a magyar nők elé, jól esik lelkünknek tekintetünket a bibliai erős asszonynak arca a tündöklő eszményképére irányítani, akinek hétszázados jubileumát, királyával élén, most üli a magyar kereszténység s akinél ragyogóbbat alig tud felmutatni más nemzetek történelme.

Nem e helyre való méltatni Árpád-házi Szent Erzsébetnek életét, de e helyen is rá lehet mutatni egy-két vonására, amelyeknek követése mérhetetlen áldás lenne az emberiségre a XX. században is.

Napjaink mozgalma mindinkább elvonni igyekszik a nőt a családi tűzhelytől. Még a mai hallatlan drágaságot, meg az ismeretes cselédmizériákat is ürügy gyanánt használják arra, hogy a házi teendők egy részét másokra hárítsák s még több időt tölthessen az asszony családi körén kívül.

Ezzel szemben Sz. Erzsébet fejedelem asszony léte is maga nevelte gyermekeit, maga vezette háztartását, maga

varta ruháit, sőt maga varta a szegények ruháit is.

Ma a fényűzés annyira megy, hogy miatta adósságba keveredik a legtöbb család. Sok családnak nem jut a legszükségesebb dolgokra, de a fényűzési cikkeknek meg kell lenni, ha uzsorástól kerül is a pénz. Némelyek lemondának róla; de félnek társaik megszólásától s ezért később adósságot csinálni, mint egyben-másban elmaradni.

Árpád-házi Sz. Erzsébetnél annyira távol állott a fényűzés és hiúság, hogy fejedelmi ruháit csak férje unszolására vette fel, máskor a legegyszerűbb ruhákban járt, mikor pedig — 20 éves korában! — özvegyen maradt, szerzetesi öltönyt öltött magára.

Amit a megpróbáltatás idején tett, az a szentek életében is a legkritkább lapokra tartozik; ezt inkább csak csodálni lehet, követésére gyenge a legerősebb emker is.

Erényei közül korunknak legnagyobb szüksége az ő csodálatraméltó jótékonyására lenne.

Nem divatos és érzélgős humanizmust értünk, ebben van módunk bővíben, hanem krisztusi felebaráti szeretetet — ebben pedig sajnos szegény a mi századunk.

Reklámszerűleg gyakorolni a jótékonyt, szánalomból adni alamizsnát, mulatságokat rendezni az inségesek ja-

vára, jótékonyt zsurokra járni, mind- ezt pedig úgy, hogy tele trombitálják vele a világot — ebben nem versenyezhetnek korunkkal a letűnt századok, — de kevesen vállalkoznak arra, hogy személyesen gyakorolják a felebaráti szeretetet és az irgalmasság cselekedeteit.

András királyunk leánya nem az udvarhölgyével vagy komornájával küldte el a szegényeknek szánt alamizsnát, hanem személyesen kereste fel egyszerű kunyhóikban a szegényeket, maga vitte hozzájuk a sajátkezűleg készített ruhákat és ő maga ápolta a betegeket, gondozta az árvákat. A felebaráti szeretetnek e hősiességétől nem tartotta vissza az a tudat sem, hogy sokan érdemtelennül részesültek jótéteményeiben, sőt még az a tapasztalat sem, hogy háládatlanok voltak iránta.

Jól tudjuk mi, hogy korunknak legnagyobb kérdését, a társadalmi kérdést ma már nem lehet megoldani jótékonyt, sőt még a parperizmust sem lehet megszüntetni alamizsnával. Mind a kettő sokkal mélyebben gyökerezik közgazdasági rendszerünkben, semhogy pusztán ilyen eszközökkel meg lehetne szüntetni. De másrészt tudjuk azt is, hogy a személyesen gyakorolt jótékonyt mérhetetlen a hatása. Minél több igazi követője akadna Sz. Erzsébetnek, annál több áldás származnék abból a társadalomra.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szent Erzsébet tiszteletéről.

A Kath. Kőr Szent Erzsébet-ünnepélyén tartott ünnepi beszéd, elmondotta *Bundala Mihály*.

Egy nő dicsőítésére kell itt ma szót emelnem! Pedig igazán, erre nagyon illetéktelennek érzem magamat. De — talán — mivel e nő szent is, itt már bátrabban emelhet szót az egyház szolgája; azé az egyházé, amely egyedül illetékes volt kimondani e nő felett a »szent« jelzőben foglalt dicsőítést — ámbár itt új aggodalom vesz rajtam erőt. Egy hírneves kath. festőművészről tudjuk, hogy szent tárgy festményeit térden állva s gyakori szent gyónás által megtisztultán s szent áldozás által meg-erősítve szokta volt vászonra, vagy falra festeni s ezek azután remekei is a vallásos festészetnek s elég azokat csak látni is, hogy a szemlélő lelke mélyében meg legyen hatva! Mit kívánjak én akkor magamtól, amidőn nekem — nem ugyan ecsettel, amihez még kevésbé értek —

de szóval kellene megfestenem egy nő képét, ki az élet minden fázisán keresztül menve: élvezte ugyanannak előnyeit, de megízlelte egy-uttal a sokkalta gyakoribb keserveit, kit a dicsőség el nem kábitott, de a szegénység és nyomor sem tört meg, ki úgy futotta be az élet dicső és rögs utjait, hogy azokon sem el nem szédült, sem meg nem botlott; ki mindenütt egész, igazi nőnek bizonyította magát, még pedig keresztény katolikus nőnek s kit éppen azért az egyház, már csakhamar rövid, de dicső életének bevégezte után szentek sorába iktatott s az oltárra emelt, hogy e magaslatos helyen jobban szembe tünjenék és példaképe legyen mindenha annak a női nemnek, amelynek, míg élt, oly kiváló díszét képezte: s akire éppen azért, mint nemének méltó büszkeségére bátran föl- tekinthet minden nemesen gondolkodó nő s mint tadjának egyik dicső sarjára pietással és tisztelettel gondol a magyar nő, máskor is, de főképpen, most, amidőn születése 700 évfordulóját ünnepeljük s e dicső nő: Árpád-házi szent Erzsébet.

Életét, ezen csak 24 évre terjedő rövid éle-

tet, látszólag csak néhány szóba lehetne foglalni, mert hisz milyen multja lehet egy 24 éves nőnek, ha mindjárt királyi trónon ül és Igaz, ha azt mondanám: született, szenvedett, szeretett, meghalt; már adnám életének 18 jellemvonásait! Amde, ami lehetetlennek látszik egy más nőnél, az teljes megvalósulást nyert szent Erzsébetnél. Az a 24 esztendő, mely a királyi bölcsőtől, addig a nyomoruságos szalmazsákig lefolyt, amelyen Istennek é kedves leánya, mint a betegek szolgája élete 24-ik évében lehelte ki tiszta lelkét, olyan eseménydus, hogy az írók és költők diszes nagy kötetekbe, a festők és szobrászok a képek és szobrok egész csoportjába alig voltak képesek, azokat egybefoglalni. Nem csoda azért, ha én zavarba jövök, midőn tündököm afőlött, hogy az eseménydus élet melyik vonásait varázsoljam eléjük szerény szavam gyenge ecsetével, midőn arról van szó, hogy őt t. hallgatóimmal megismertessem, iránta való tiszteletüket lehetőleg fokozzam! Mert nem lehet, nem szabad, hogy midőn az idegen nemzetek fiai alig fogynak ki szent Erzsébet dicsőítéséből, sőt őt tőlünk elvitatni, őt német asz-

Haas Fülöp és Fiai Nagyvárad Rákóczi-ut

Rimanóczy-palota.

Cs. és kir. szab. szőnyeg és butorszövet gyárosok, magy. kir. udvari szállítók.

Az őszi és téli idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, stb.

Szabott árak!

Valódi keleti szőnyegek, perzsa, indus és smyrna minőségben.

Szabott árak!

Nagy választékban raktárunkon a »HAAS«-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjutakarókban, lópokrócokban nagy raktár.

Tudósok, költők, festők, szobrászok és zeneművelők fáradoztak Árpádházi Sz. Erzsébet tetteinek megörökítésében. A külföld nagy és művelt nemzetének külön irodalma van róla. Németországban a kölni, Franciaországban a rheirusi, hazánkban a kassai dóm az ő emlékeztetere épült. A legszebb emléket azonban tetteinek követése képezi.

Dr V. Gy.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 18.

Fusth Gyula elnök háromnegyed 11 órakor megnyitja az ülést. A jegyzőkönyv felolvasása után elnök bemutatja Pilyssy Istvánnak bizottsági tagságáról való lemondó levelét, melyet a Ház tudomásul vett. Következik a vámtarifáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Mazsurancs Bogoszláv horvátul beszél és közben egy papírlapot vesz elő és olvasni akar róla valamit.

Elnök: Figyelmeztetem a szót, hogy ne olvassa beszédét, mert ezt tiltják a házszabályok. (Élénk helyeslés.)

Mazsurancs Bogoszláv ezután röviden befejezi beszédét.

Zagorac István (horvátul kezd beszélni. Fölkiáltások: *Est már halottuk! Üljön le!*)

Pozsgay Miklós: Ezeknek nincs pófája!

Elnök: Ezért az inparlamentáris kifejezéséért Pozsgay képviselő urat rendreutasítom.

Zagorac István folytatja horvát beszédét és rövidesen befejezi.

Novoszel Mátyás hosszasan szól horvátul s ez könyvből olvas. (Zajos kiáltások: Ne olvasson! Elég már! Szót se értünk!)

Elnök: Olvasni nem szabad.

Sümegi Vilmos: A zágrábi telefonkönyv.

Novoszel Mátyás tovább beszél.

Vinkovics Tiv. dar (horvátul beszél. Élénk

felkiáltások balfelől: Már megint horvát szó! Üljön le!)

Pozsgay Miklós: Személyes kérdésben kér szót. Előbb az elnök ur rendreutasított egy inparlamentális kifejezésem miatt; ezt akarom tisztázni. Amit mondtam, azért bocsánatot kérek, de mentse ki eljárásomat az, hogy az előttem horvát nyelven beszélő képviselő ur úgy személyemet; mint a függetlenségi pártot megsértette: ez volt az oka felháborodásomnak.

Elnök: Ez nem igaz. A horvát képviselő ur sem a függetlenségi pártot nem támadta, sem önt személyében meg nem sértette.

Pribicsevics Szvetozár (horvátul beszél.)

Budiszavlyevics Bude (horvátul beszél.)

Elnök: Tessék hangosabban beszélni.

Budiszavlyevics Bude (horvátul folytatja beszédét.)

Ezután a Ház elfogadta a második cikket, majd a horvátok provokálta vita után a 3-ik cikkelyt.

Vajda Sándor mentelmi ügye.

Mikor Vajda Sándor 1907. évi április 11-én a verscsempészés miatt megkövette a Házat, tudva van, hogy a Ház nem találta kielégítőnek és jegyzőkönyvi megrovásban részesítette őt. Ugyanekkor történt, hogy Horváth József képviselő odakiáltotta Vajdának: Ezt a gazembert ki kell dobni! Somogyi Aladár képviselő pedig Vajda felé rohant, hogy őt képviselői jogainak gyakorlásában korlátozza és az ülésterem elhagyására kényszerítse, ugyancsak Szentiványi. Hentaller, Horváth és Markos képviselők a függetlenségi párt többi tagjával távozásra kényszerítették őt.

A mentelmi bizottság a bejelentés alapján megindította a vizsgálatot, melynek alapján Hédervári Lehel előadó ma a következő javaslatot terjesztette a képviselőház elé:

— Mondja ki a Ház, hogy jelen esetben a mentelmi jog megsértett, mert Vajda országgyűlési képviselő törvényhozói működésében korlátoztattott:

tekintve azouban, hogy ezen sajnálatos esemény azon felháborodás következménye volt, hogy a nemzeti közérzetet mélyen megsértő Vajda nem adott olyan elégtételt a Háznak, mely mindenkit kielégített volna s minthogy nem volt megállapítható, hogy kik sértették — a Ház az eset felett térjen napirendre.

Ujváros fejlesztése.

Ujváros városrész fejlesztése céljából az ezen városrészben lakó városatyák értekezletre gyűltek össze vasárnap a városházán. Az értekezletre mintegy 50 városatyá jött össze, dr *Berkovits* Ferenc elnöklete alatt. A jegyzői teendőket dr *Sarkadi* Lajos kamarai titkár látta el. A városatyákon kívül megjelent még *Glac* Antal főispán, *Rimler* Károly polgármester és *Köszeghy* József városi főmérnök.

Az értekezlet megnyitása után dr *Adorján* Emil ismertette az általa és a főmérnök által összeállított memcrandumot, amely felsorolja azokat a fontos létesítményeket, amelyek Ujváros forgalmának fellendítése érdekében szükségesek. Az egyes pontokat már ismertettük. Felöleli a memorandum a Pecze szabályozását, a Szent-László-tér és a mellék utcáinak aszfaltozását, a Körözsparttal és korzó kiépítését, a Szent-László-templom elhelyezését, a vásárcsarnok és új vashid építését, a külváros rendezését, a közvilágítás javítását stb.

Dr *Moskovits* József Ujváros jobb világítását hangsúlyozza.

Huzella Gyula a köröshd és az ujvárosi köröz-korzó szükségét említi, mert az olasz korzó is elvonja Ujváros forgalmát.

Ferczel Adolf Ujvároson a teherforgalomra vasutállomást kíván. Ez adna lendületet a városrész forgalmának.

Sulyok István a felvetett dolgokat mind fontosaknak tartja; azonban a kivitel sorrendjét bízzák a tanácsra. Rámutat a mellékutcák szennyes állapotára, amelyet azonnal rendezni kell.

Dr *Radó* Ignác nem ötletszerűleg, mint eddig, hanem jól megfontolt sorrendben kell a szükséges létesítményeket keresztül vinni. A város kifelé való terjeszkedésének megakadályozását sürgeti. Ezt hangsúlyozni kell a memcrandumban. Ne keletkezzenek kifelé új vá-

szonynak feltüntetni szeretnék, mi közönyösen viseltessünk emlékével szemben, holott ő vér a mi vérünkéből, test a mi testünkéből, kit már azért is tartoznánk kiváló módon tisztelni; mert megismertette és tiszteltté tette nevünket ott is, ahol azt eddig csak félelemmel emlegették s bebizonyította, hogy a magyar nemcsak a harcok mezején, hanem az erény porondján is, az önmaga ellen folytatott legnemesebb küzdelemben is képes magának szerezni hervadhatatlan babért.

Hermann thüringiai fejedelem trónjának örököse számára jegyest, illetőleg leendő feleséget keres. 1211-ben fia még csak 11 éves volt ugyan, de a kor szokása úgy hozta ezt magával. A választás Erzsébetre II. Endre magyar király és Gertrud felesége leánya esett. A legenda csodás látomásokkal hozza a választást összeköttetésbe, de ezzel csak jelezni akarták, mily Isten adománya, mily rendkívüli teremtetés volt s ma 4 éves jegyes, akit díszes kísérettel, gazdag ajándékokkal Magyarországból Wartburgba hoztak. A fejedelem nemes szándékát s még nemesebb gondolkodását elárulja

nemcsak az öröm, hogy óhaja teljesült, hanem az atyai gondoskodás is, amellyel trónja örökös nejét a legjobb bánásmódban, s mi több, a leggondosabb, jövődől feladatának megfelelő nevelésben részesítette; s ez által — hogy a magyar leány nemes szívében szunnyadó még nemesebb hajlamokat és érzelmeket fejleszteni, jövődől lelki nagyságának ily módon alapját megvetni igyekezett, minket is kiváló hálára kötelez. Az isteni Gondviselés azonban, mely kit-kit magasatos céljainak, rendeltetésének megfelelően vezérel, a szenvedés utjait találta Erzsébetre üdvösebbnek, a dicsőség ösvényével, amelyen haladni indult. Egyedüli támaszát, akire a messze idegenben hathatósan támaszkodott, elvette tőle csakhamar. Hermann fejedelem meghalt, mikor ő alig fejezte be 9 ik évét; jegyese pedig csak 15 éves volt. Az udvari intrikák, amelyek már oly sok jónak megásták a sirját, az ő boldogságát is készültek elhantolni, az idegen, a jámbor leány sehogy sem bírta tetteket. Őt tehát eltávolítani, de előbb jegyesének szívét tőle elfordítani volt állandó törekvésük. Csakhogy Erzsébet, ha el is vesztette földi

támaszát nem vesztette el Istenbe vetett bizalmát, Isten is, amelleit, hogy őt szenvedésében erősítette, jegyese szívét iránta oly lánggra gyulasztotta, hogy az éppen mert Erzsébet erényeinek volt mindennapi szemtanuja, érte senki kedvéért lemondani nem volt hajlandó s őt 1220-ban oltárhoz vezette. Hogy az annyira harmonikus, egymást becsülő és szerető két lélek házassága boldog volt, azt nem kell külön hangsúlyoznom. Kivált mikor Isten is irántunk való szeretété, fölöttük való öröme zálogául őket a 7 évig tartó házasság folyamán három kedves gyermekkel, egy fiú és két leánnyal is megajándékozta. Amde az ember élete e földön csak kezdődik és vége az Isten kezében van, ki azt meghagyva mindig az ember akaratának, szabadságát kezdettől fogva mindvégig úgy igazgatja és vezeti, hogy annak minden perce, sőt pillanata mint téglá az épületben, úgy nyerve helyet ez ő Gondviselése terveiben s azon cél elérésére szolgáljon, amely Isten dicsőségének s az ember legfőbb javának a legjobban megfelel. Így történt, hogy amidőn a legszebben lángolt, az egymásért élni-halni kész két szív-

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczy-ut 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagyraktárát: Saját készítményű márvány-, gránit, syenit, labrador stb. siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és

SÍRKŐGYÁR.

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fiók telepek: 179

Déva. Nagyszehen, Bánpatok.

rosrészek, mert ez megdrágítja a közigazgatást s a legszükségesebb dolgokra sem jut pénz. 3 csoportba kell venni a szükségleteket: ami szükséges, ami hasznos és ami szépséti. Szükséges a közegészségügyi rész: csatornázás, Pece-szabályozás, a szennyek eltakarítása; — hasznos a vásárcsarnok felépítése a város megterhelése nélkül, Pável-utca meghosszabbítása, végül jönnének a szépséti dolgok: aszfaltozás, a Szent László-templom elhelyezése, a világítás fejlesztése. Az utcákat auer gázlámpákkal kell világítani. Ezt a polgármester tervbe is vette. Ezeket ajánlja a sorrendre nézve s kéri, hogy a memorandumban tiltakozzanak a város külső terjeszkedése ellen.

Dr *Berkovits* Ferenc megjegyzi, hogy a külső terjeszkedésről az építési szabályrendelet gondoskodik s ezt legközelebb életbeléptetik. A sorrendre se állapodjon meg az értekezlet, csak arra fektessék a fősúlyt, hogy ami szükséges, mind fel legyen említve a memorandumban.

Rendes Vilmos más véleményben van. Később ébredtek fel, mikor 62 százalékra emelik a közköltséget. Ez abból származott, hogy Olaszit emelték. Igaz, hogy ott volt és van is fedezet. A városi Bazar évi 45,000 korona jövedelmet biztosít. A memorandumban felhozott dolgok szépek, de mind csak álom, mert már is 100 százalék a községi teher. A házak értéke devalválódik. A házbér már ma is olyan nagy mint Budapesten. Adják át a memorandumot a tanácsnak, azzal, hogy az abban foglaltakról gondoskodják, de ne közköltséggel, hanem gyárak létesítése, új jövedelmi források által.

Dr *Moskovits* József cáfolja Rendest. Arra kell ügyelni, hogy a dolog utvesztőbe ne tévedjen a hivatalos retortákon. A Pece rendezése már 1886. óta el van határozva s a pénz is meg van rá. A vásárcsarnokra a drágaság miatt van szükség. Az indítvány beadása mellett egy agitáló bizottságot küldjenek ki s az elnök minél többször hívja össze az értekezletet.

Dr *Halász* Lajos a gyakorlati kivitelre tesz észrevételt. Ha nagy programot terjesztünk elő, megijednek tőle. A Külváros fejlesztésére is okvetlen módot kell ejteni. A vásárcsarnokot az állam támogatásával lehetne keresztülvinni. Csak ne kívánjunk egyszerre sokat.

Mezey Mihály elfogadja a programpontokat

s azokat támogatja. Ne hagyják aludni az ügyet. Indítványozza, hogy a programpontok közé vegyék fel a Rhédey-kert rendezését, az árapasztó csatorna két partjának befásítását és kocsit készítését.

Még többek hozzászólása után a memorandumot elfogadták, de sorrendet nem állapítottak meg s a kiküldött bizottságot kiegészítették.

Szent Erzsébet-ünnepély.

A pozsonyi ünnep.

Az Erzsébet jubileumi ünnepélyek, mint Pozsonyból távirja tudósítónk, vasárnap kezdődtek a koronázó dombon. Fél 10 órakor *Komlóssy* Ferenc pozsonyi prépost szent beszédet mondott s utána *Balás* Lajos rozsnói püspök nagy misét celebrált, mely alatt az egyházi zeneegyesület Mozart C. miséjét, az ugynevezett koronázási misét adta elő. A templom zsufolva volt közönséggel. Jelen volt *Isabella* fhg. asszony is 4 leányával, egy udvarhölgy és a szolgálattelvő kamarás kíséretében. 11 órakor a templommal szomszédos prépostlak udvarán szent Erzsébet fehér márvány szobrának leleplezése ment végbe. A szobrot *Komlóssy* prépost saját költségén készítette *Rigele* Alajos pozsonyi születésű fiatal művészszel és annak *Helma* Odön nevű tanítványával. A szobor sz. Erzsébetet életnagyságban ábrázolja, amint gyermekek között gyümölcsöt osztogat. A leleplezésen *Isabella* fhg. és leányai szintén megjelentek. A díszes vendégkoszoruban jelen volt de la Sale herceg francia költő is, aki a jubileumi ünnepélyekre érkezett Magyarországra. Miután *Kohl* Medard dr püspök a szobrot beszentelte, *Dézszy* Sándor elszavalta *Körösi* Albin budapesti piarista tanárnak alkalmi költeményét. Ezt az elemi iskolák ifjúságának éneke, majd *Komlóssy* prépostnak imája követte. Az ünnepség végén a szobor megkoszoruzására került a sor. Pozsony város nevében *Brolly* polgármester koszoruzza meg a szobrot, melyre még koszorut

helyeztek az orsolyák és a katolikus legényegyesület.

Nagyváradon.

Arpádházi Szent Erzsébet emlékezetét a nagyváradi székesegyházban is kegyeletesen ünnepelték. Vasárnap délelőtt 9 órakor *Bunyitay* Vince apátkanonok szent misét tartott, délután pedig dr *Bundala* Mihály prépostkanonok egyházi szent beszédet mondott. Hétfőn, tegnap délelőtt a szent misét *Bundala* Mihály prépost-kanonok, délután a prédikációt *Grósz* Béla prépost-kanonok tartották. Harmadik napon, ma, kedden délelőtt 9 órakor az ünnepély szent misét *Fetszer* Antal felszentelt püspök, az Evangéliumról a szent beszédet dr *Karácsonyi* János prépost-kanonok tartják. Délután 5 órakor lesz a háromnapos ünnepélyt befejező litánia.

A Katolikus Kör ünnepe.

A Katolikus Kör idei ünnepélyeinek el-sejét Szent Erzsébet emlékezetének szentelte.

A főgimnázium dísztermében előkelő közönség vett részt a magyar királyi házból származó szent emlékünnepe. Ott voltak többek közt *Glac* Antal tőispán, *Medvigy* Mihály táblai tanácselnök, *Fetszer* Antal felszentelt püspök, *Grócz* Béla, dr *Karácsonyi* János, dr *Karsch* Lollion, *Spett* Gyula kanonokok, özv. *Des Echerolles* Kruspér Sándorné, *Des Echerolles* Kruspér Gilbert és neje, dr *Bozóky* Alajos, dr *Vucskics* Gyula, *Imrik* S. Zoltán, dr *Kovács* S. János, *Papp* Imre, dr *Némethy* Gyula, *Makucz* Ernő, *Dús* László, *Stark* Gyula stb. stb., *Mayer* Antal, dr *Schiff* Ernő, *Kertész* Miksa, *Petny* Gyula stb.

Az ünnepély első pontja *Szepessy* Lászlónak pályadíjnyertes költeménye volt, melyet melodramává megzenésítve adtak elő. A szavaló egy bájos fiatal leány, *Posta* Mariska élesdi állami tanítónő volt. Meglepte a közönséget az a szép kidolgozás, az a finom, átgondolt, minden részletet megfelelően kiemelő előadás, a hogy *Posta* Mariska a költeményt elszavalta. Intelligenciáról és érzésről tanuskodott ez a szavalat, a mely a kitűnő organum mellett nagy hatást tett a közönségre. A zenei részt *Vucskics* Jenő főreáliskolai tanár adta elő. Nem volt ez sablonos zenekíséret, hanem méltó pendantja a szavalatnak. Mindkettejük ovációk jutalmazták.

Az ünnepi beszédet *Bundala* Mihály kanonok tartotta. Magasan szárnyaló gondolatok kapcsán mutatta ki Szent Erzsébet erényeit s lelkes szavakkal hívta fel a mai nőt világot Szent Erzsébet erényeinek követésére. Beszéde tanúságot tett a szónoknak a szentek tudományában való jártasságáról s a közönség egyhangú tetszését vívta ki.

Befejezésül a székesegyházi énekhar adott elő egy karéneket a Szent Erzsébet c. daljátékából *Belezny* Antal karnagy vezetése mellett. Az a kitűnő hirnév, melyet a székesegyházi énekhar eddigi szerepléseivel kivívott magának, most is csak gyarapodott, dicsőségére úgy az énekhar tagjainak, mint *Belezny* karnagynak. A precíz, pompásan összehangzó, mű-

ben a szeretet, Isten elválasztja őket egymástól. Nagy célok, melyek előtt a keresztény lovag szívében minden más tekintetnek meg kellett hátrálnia, a szülőföld visszaszerzése háboruba szólítják Lajos fejedelmet, a szerető hitves, midőn hiába igyekszik férjét e vállalkozástól visszatartani, engedélyt kér, hogy őtlőháton az ország határáig kísérhesse. Több napi fásztó ut után elérkezik reá nézve a szomorú válás utolsó pillanata: váltás, amelynek csak az örök élet küszöbén való viszontlátás volt véget vevendő.

Nehéz percek voltak ezek, de vigasztalta magát, hogy majd mint máskor, a dicső küzdelmek után mily nagy örömmel fogja viszontlátni győzelmi babérokkal koszoruzott férjét, mily boldog lesz, ha — mint máskor — eléje vezetheti, az alatt megnövekedett kedves gyermekeit.

E közben, mintha csak sejtené, magára veszi az özvegyi ruhát s férje szeretetéért a szegények és betegek szeretetével igyekszik magát kárpótolni.

S vajjon ez lehetséges-e? Képzeltető-e szeretet, mely erre képes legyen? Igen! S ez

a keresztény lélek szeretete. A keresztény szeretet rendjében u. i. az első és fő helyet mindig az Isten foglalja el. Szeretni Istent mindenkor és mindenkifelett és szeretni a többieket a keresztény szeretet rendje szerint, ez utóbbiban támadhatnak hézagok, de azokat az Isten azonnal kitölti vagy úgy, hogy önmaga lép az üresen hagyott helyre kérdezvén: vajjon én nem vagyok-e neked elég? avagy maga helyett állítja azokat, akikről mondotta: amit ezek egyikének tettetek, azt nekem tettétek. És midőn szent Erzsébet is így tett és a szeretet mellé, mely neki kedves, szívében ápolta a szeretetet, mely másnak hasznos és Istennek kedves, rálépett azon utra, amelyen már eddig is haladni próbálkozott, amelyet, hogy dicsőségesen befusson, volt Istentől eléje tűzött rendeltetése. Rendeltetés, mely amily nehéz volt reá, épp oly üdvös volt számtalan szenvedő és szűkölködő felebarátjára nézve. Így vált ő mintegy szülőanyjává a szent Vincék és számtalan könyörületes léleknek, mely — mint szent Erzsébet — midőn mindenét kiosztotta, végre maga-magát adta szenvedő embertársainak, járván egyébként az üdvözítő nyomán, aki maga-magát adta érettünk.

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság

borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

vészileg kidolgozott ének általános nagy hatást keltett.

Az ünnepély tiszta jövedelme az immár öt éve fennálló Sztaroveszky-gyermekkórház javára fordítottatik; a jótékony célra felülfizettek:

Dr Baróthy Akos 2, dr Bundala Mihály 2, Des Escherolles Kruspér Gilbert és neje 10, Fetser Antal 10, Gábrilly Lajos 2, Gálfy Sándor 2, Glac Antal 2, Grócz Béla 10, dr Horványi Gyula 3, Imrik Z. Sándor 5, dr Karácsonyi János 10, dr Karsch Zoltán 5, N. N. 3, Kovács Cardid prem. r. tanár 2, dr Pataky Arnold 2, Peczeky Ferenc 2, Petry Gyula főreáliskolai tanár 2, Serly Viktor 2, dr Schiff Ernő és neje 4, dr Vucskics Gyula 6.

A beomlott bérház.

A mult héten történt katasztrófa színelvén serényen folyik a munka, ma már csaknem szabadon áll a katasztrófa elhőidézője, az összedőlt csonka pillér. A pécében még mindig van törmelék, tehát egyesek szerint még mindig lehet ember a romok alatt. A munkálatoakat Sztarill Ferenc és Rimanóczy Kálmán szakértők felgyelete alatt végzik. A hatósági szemle, ha újabb beomlások nem lesznek, holnap meg lesz tartva. A főkapitány utasította a ház tulajdonosát Breidert, hogy az épületnek Fábrián-utca felőli részét faburkolattal lássa el. Breider ezt még most sem fogadatosította. Tegnap erről a főmérnök jelentést tett a főkapitánynak. Egyszermind kijelenti a főmérnök, hogy úgy a hatósági szemle alatt, mint az azután történő munkálatokért a mérnöki hivatal nem vállal felelősséget. A főmérnök jelentésében, ha nem is egyenesen, de kerülgetéssel arra céloz, hogy az épületet teljesen le kell bontani. A törvényszéken legközelebb fog foglalkozni a vádtaács az épület beomlásával és akkor fogják kimondani, hogy Szász Róbert továbbra is szabaddal marad, vagy pedig vizsgálati fogságba kell helyezni.

Nyilatkozat.

A helybeli »Munkás Ujság« folyó hó 16-iki számában a Breider-féle építkezésnél történt katasztrófáról irt cikkének ama közleménye, hogy én előzetesen jelentettem volna Kőszeghy József főmérnöknek és Csordacsics Ferenc építőmesternek, hogy a bedőlt pilléren repedéseket észleltem és hogy annak állapota életveszélyes, továbbá, hogy erre az értesítésre vezetett utak kijelentették volna, hogy nem kell a vállalkozónak kellemetlenséget okozni, minden alapot nélkülöz és a valóságnak meg nem felelő állítás.

Ilyen értelmű jelentést annál kevésbé tehettem, mert a pillért a katasztrófa előtt nem láttam.

Nagyvárad, 1907. november 18-án.

Altnóder Endre,
városi mérnök.

Ujabb adományok.

Az összeomlott Breider-háznál elhaltak családjaik felsegélyezésére tegnap többrendbeli adomány érkezett be szerkesztőségünkhöz. Így a nagyváradi villamosvasut igazgatósága beküldötte hozzánk az alkalmazottak körében eszközölt gyűjtés eredményét, 141 kor. 70 fillért. A Kath. Legényegylet gyűjtése 14 kor. 60 fill. Gálfy Sándor 1 kor. Eddigi gyűjtésünk 208 kor. 54 fill. A polgármesteri hivatalhoz tegnap a magántisztviselők egyesületének gyűjtése: 52 kor. 50 fillér érkezett be.

UJDONSÁGOK.

Berettyóújfalú Szent Imre zászlaja.

Berettyóújfalú római katolikus hitközsége gyönyörű zászlót adott iskolás növendékei kezébe. Vasárnap délelőtt volt a zászlószentelés aktusa a csinos, új katolikus templomban, hol dr Lányi József tinnini püspök csendes misét, Melan István főreáliskolai hittanár pedig alkalmi beszédet mondott. A zászló megáldása után maga Lányi püspök verte be az első zászlószöveget, majd Fetser Antal segédpüspök zászlószegét verte be megbízottja. Ezután sorrendben jöttek, kik szegjüket beküldték, vagy személyesen verték be a zászlórudba: dr Bundala Mihály, dr Karsch Lollion, Andrássy János kanonokok, dr Vucskics Gyula esperes plébánus, Melan István hittanár, berettyóújfalusi egyháztanács és iskolaszék tagjai és számosan magánemberek és hölgyek.

A berettyóújfalusi iskola Szent Imre zászlója Ujhelyi László budapesti műintézetének munkája. A zászló anyaga fehér damaszt selyem bujjon, arany rojttal szegélyezve. Szent Imre képe eleven, de azért diszkrét színekkel van himezve. Másik oldalán két angyal tartja a magyar koronát. A zászló szalagja fehér moárselyem e fölirattal: Istenünkért, hazánkért.

A zászlószentelés után a berettyóújfalusi egyháztanács és iskolaszék tisztelgett Lányi püspöknél. A püspök hosszabb ideig lekötelezően társalgott a küldöttség tagjaival.

Déli egy órakor a Városi vendéglő termébe gyűltek össze társas-ebédre. Ebéd alatt a pápára és királyra mondott toasztot Lányi dr püspök, majd dr Tóth Lajos éltette meggyéspüspökét s köszönte a felszentelést végző püspöknek kegyes megjelenését és a szónoknak fáradságát.

Délután látogatást tett Lányi dr püspök Tóth dr plebánossal az egyháztanács és iskolaszék tagjainál s a község intelligentiájánál.

Este 8 órakor nagy hangverseny kezdődött a Városháza disztermében. Az est várakozásteljes pontja Lányi József címzetes püspök felolvasása volt a keresztény nevelésről. A község intelligentiája igen szép programot állított össze szavaltokból, énekekből, különösen egy nagyhatású melodrámaival.

A zászló leng, s a berettyóújfalusi új római katolikus hitközség újra hatalmas lépést tett a megszilárdulás útján, mire igaz örömmel tekinthet főpásztor s legnagyobb jótévője.

* **Vinkler püspök arcképe.** A szt. Lászlóról nevezett nagyváradi koldus-ápoló és figyermek menedékház egylet i. hó 24-ik napján délelőtt 11 órakor saját háza disztermében, áldott emlékü Vinkler József püspök az intézet nagykegyességű és bőkezű gyámolítója, a menház megalapítója iránt kegyelete és halála lerovásául emlék-ünnepélyt rendezmelynek keretében az áldott emlékü főpap arcképe emlékbeszéd kíséretében lefog leplezteni. Mely ünnepélyre az érdeklődők tisztelettel meghivatnak. Kelt Nagyváradon, 1907. nov. 17-én. Az egyleti elnökség.

* **A drágaság ellen.** A miniszter leiratot intézett a városhoz, amelyben felhívta, hogy nyilatkozzanak, minő intézkedéseket vélnének célravezetőnek a drágaság csökkentésére. Nagyvárad város tanácsa tegnap tárgyalta ezt a kérdést. A polgármester teilemlítette,

hogy a városok képviselői tárgyaltak a miniszterelnökkel, hogy a városoknak a már megszávozott létesítményeire adjon olcsó kölcsönöket az állampénztárból, mint a budapesti pénztintézeteknek. A miniszter azonban azzal válaszolt, hogy most vár leiratára választ a városoktól s ha életre való dolgot vetnek fel, kész azonnal segíteni anyagilag is, tekintet nélkül arra, hogy mielőbb segíteni akar a fogyasztási adók átengedésével a városokon. A polgármester reméli, hogy a vásárcsarnok létesítéséhez az állam támogatását meg lehetne nyerni. Gerb Armin főkapitány olcsó vasuti szállítást az élelmicikkekre, a kistermelők a gyorsvonatokon is szállíthassák terményeiket, hatósági mérsárszék és kenyérsütők felállítását állami támogatással, vegyvizsgáló és vásárcsarnok felállítását tartja szükségesnek. Lukács Ödön tanácsnok ezeken kívül a kivitel korlátozását az elsörendü élelmicikkekre. Lakásviszonyok rendezését stb. óhajtja. Komlóssy József tanácsnok szabályrendeletet az élelmiszerek eladására, a hetivásárok szaporítását, az elővásárlás korlátozására országos intézkedést, a tüzelőszerek olcsóbbá tétele végett a kartellek korlátozását stb. véli célravezetőnek a drágaság csökkentésére. — Bordé Ferenc ott látja a bajt, hogy minden cikk a közvetítő kereskedelem és a kofák kezébe jut előbb. Ez ellen volna a vásárcsarnok; de ez sok egzisztenciát tenne tönkre. — Lukács Ödön különösen a hus, tej, tojás, kenyér, zöldség árának korlátozását hiszi, hogy célhoz vezetne. — Rimler Károly teilemlíti, hogy a vásárcsarnok csak a Szent László-térre helyezhető el, mert ha más helyre viszik, tönkre megy. Eszközöljék ki a kormány támogatását, hogy a Kovács-ház helyén legyen a vásárcsarnok. Ezután megbízták Lukács Ödön tanácsnokot, hogy a miniszterhez küldendő memorandumot, az elhangzottak figyelembe vételével, készítse el.

* A községi jegyzők fizetés alapja.

A községi- és kör, valamint segédjegyzők fizetése eddig nem volt kellőleg biztosítva. Ugyanis a községnek nem volt olyan alapja, melyből havonként rendszeresen tudta volna fedezni ezeket az illetményeket. Rendszeresen az adóra volt helyezve a fizetés. Ha az adó rendszeresen folyt be, úgy megkapták a jegyzők fizetéseiket, ellenben, ha nem fizetett az adózó, megtörtént, hogy hónapokig sem jutott a jegyző pénzhez. Ez pedig különösen a szegényebb községekben nem volt valami ritka eset. Ennek a mizerabilis állapotnak megszüntetése végett mozgalmat indítottak a jegyzők és feliratilag kérték a belügyminisztert, hogy állami hozzájárulással a megye rendszeresítsen egy alapot, melyből a jegyzők havonként kapják meg előre a fizetéseiket. A miniszter e kérdéssel foglalkozott és most annak folyamánként körrendeletet bocsájtott ki a vármegyékhez, hogy a jegyzői fizetési alapot rövid időn belül létesítsék. A miniszter beküldte a tervezetet is, mely szerint kell készíteni a fizetési alap szabályrendeletét. Az esetben, ha a megye eszerint a szabályrendelet szerint fogja megalkotni saját szabályrendeletét, úgy az állami hozzájárulástól nem fog elzárkózni a miniszter.

* **A kórházi alkalmazottak drágasági pótléka.** A biharmegyei kórház kezelő és segédkezelő személyzete dacára annak, hogy már minden téren történtek fizetésjavítások, még mindig a régi fizetés mellett kénytelenek élni. A kórházi személyzet fizetéséről

nincs kellőleg gondoskodva, mert nincs megfelelő alap, honnan a javításokat eszközölni lehetne. Ma pedig már háromszor olyan drága minden, mint eddig volt. Ezekre hivatkozva a kórház személyzete tegnap kérelemmel járult Bihar megyéhez, hogy részükre megfelelő drágasági pótlékot adományozzanak.

* **Felfüggesztett szolgabíró.** Mint értesülünk, Glac Antal főispán a tegnapi nap folyamán Szunyogh Andor szolgabírót állásától felfüggesztette. Szunyogh Andor ellen már régebben tettelt feljelentés a miatt, hogy hivatalát elhanyagolja. A feljelentésre a főispán megindította a vizsgálatot, Szunyogh azonban ennek dacára sem járt hivatalába. Ujabbán főszolgabírója tett jelentést a főispánhoz, hogy Szunyogh mint szolgabíró hivatását nem teljesíti s a hivatalban nem jelenik meg. Glac Antal a főszolgabíró jelentésére tegnap Szunyogh Andort aztán felfüggesztette állásától. A szolgabíró ellen a vizsgálat tovább folyik s ez lesz hivatva felette tovább intézkedni.

* **Halálozások.** Egy ártatlan kis leányka *Laczkó* Judit polgári iskolai növendék haláláról mély részvétellel értesülünk. Az elhunyt 13 éves leányka a városban most uralkodó tifusz betegségre esett áldozatul, mély fájdalomra szüleinek s hat kis testvérének. Temetése ma, kedden délelőtt 9 órakor lesz a Városvédelmi templom-téri gyászháztól. — *Dobruczky* Odón nyug. l. sz. püspökségi uradalmi intéző, élete 48-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése szerdán, nov. 20-án délután 3 órakor lesz a Szaniszló-utcai gyászháztól.

* **Még egy szipoly.** Megemlégettük a napokban, hogy egy elvetemedett nő a múlt heti szerencsétlenséget arra használta fel, hogy mint az egyik szerencsétlenül jártak felesége, a városban könyöradományokat gyűjtött és azokat megitta. A rendőrség 8 napi elzárásra ítélte azt a nőt és dacára a szigorú intézkedésnek, tegnap Jellei Mária nevű 52 éves napszámosnő Zöldfa-utcán üzletből üzletbe járva siralmas hangon panaszkolta, hogy az ő fia szintén a szerencsétlenül jártak között van és így ő kenyérkereső nélkül maradt, miért is kéri a könyörületes adakozókat, segítsenek rajta. A kolduló asszonyt Farkas József rendőr elfogta és a rendőrségre kísérte, hol a kibágási rendőrkapitány 8 napi elzárásra ítélte az asszonyt.

* **A négyzet tea-estélye.** A nagyvárad és biharmegyei négyzet pompásnak ígérkező tea-estélyét szombaton, november 23-án tartja meg a Zöldfa nagytermében délután 5 órakor. A rendező bizottság serényen buzgódik, hogy minél kellemesebbé tegye a vendégeknek az estélyt, amelynek jövedelmét az Erzsébet leányárvaház és a Lujza otthon javára fordítja. Az 1 kor. 20 fillér belépti díjért mindenki kap egy teát és hozzá tea-süteményt. A teát száz leány és urnő, városunk legszebb hölgykoszorúja fogja felszolgálni. Ez a körülmény már magában biztosítja a sikert.

* **A tifusz.** A városunkban fellépett tifusz ügyében a rendőrség a legszigorúbban jár el. A kerületi biztosok most házról-házra járva mindent megszemlélnek és ha a háztulajdonosok egyszeri figyelmeztetés dacára sem fogják eltakarítani a szennyet az udvarról, a hatóság a háztulajdonos költségére fogja azt foganatosítani és a háztulajdonosokat a legszigorúbban fogja büntetni. A kerületi orvosok most tömegesen teszik jelentéseiket, hogy egyes

házak valóságos szemét dombok, melyekre a háztulajdonosok már évek óta a legkevesebb gondot sem fordítanak. Ezek ellen a háztulajdonosok ellen most megfogják indítani az eljárást. Azért tehát úgy a saját, mint a közérdekből figyelmeztetjük a háztulajdonosokat, hogy tisztátalan udvaraikat minél előbb tisztítsák ki, mert szigorú büntetés fogja kísérni mulasztásaikat minden rendőri figyelmeztetés nélkül.

* **Felülírók.** A Breider háznál szerencsétlenül járt munkások hátramaradottjainak felszámolására rendezett hangverseny alkalmával. Sebő Imre 35, Báthory Ferenc 4, özv. báró Gerliczy Félixné 10, Városi villamos vasút 8, özv. báró Wildburgné 20, özv. Des Echerolles K. Sándor 10, Bölönyi József és neje 50, báró Luzsinszky Etelka és Lenke 20, dr. Miskolczy Ferenc 10, Kiss Károly 10, Zalányi László 4, özv. Des Echerolles K. Sándorné 10, dr. Des Echerolles Gilbert és neje 10, özv. itj. Schwartz Abrahamné 2, dr. Fráter Imre 10, özv. Nadányi Miklósné 6, Fekete Sándorné 1, Darvassy Lajosné 4, Reismann Mór 10, özv. Rimler Károlyné 2, dr. Bétfői Gyula 1, dr. Lázár Aurél 6, Szilassy Gábor és neje 15, Fekete József 3, N. N. 2, Lukács Gyuláné 4, Huzella Gyula 4, Polgár Gyuláné 5, Sztaniszlavszky Adolf 20, báró Szentkereszthy Zsigmond 10, Rimler Károly 10, dr. Dénes Sándor 3, N. N. 2, Elek Gusztáv 48, dr. Halász Lajos 25, Roos József 1, dr. Szokoly Tamás 1, dr. Fráter Pál 8 koronát. Összesen 404 korona.

* **Az első hó.** Megérkezett a tél előhírnöke: az első hó. Vasárnap Nagyváradon apró hópihéek szállingóztak rövid ideig, de csak éppen mutatónak esett az a pár pihe s amint leért a szennyes földre, eltűnt. A bihari hegyek között — mint értesülünk — esett a hó. Tenkén szintén bemutatkozott a föld téli szemédfője. Egy szép reggel arra ébredünk, hogy megérkezett a fehér világ.

* **Névmagyarosítás.** *Gelberg* Emil magyar lakos belügyminiszteri engedéllyel nevét *Szedő*-re változtatta.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Kedd: Pajkos diákok, Huszárszerelem.

Szerda: Ingovány.

Csütörtök: Ingovány.

Péntek: Gasparone.

Szombat: Pajkos diákok, Huszárszerelem.

Vasárnap: Casanova.

Ingovány. Pierre Wolfnak nagysikerű vigjátéka: Ingovány kerül holnap este bemutatásra. A premierre hetek óta készül a színház művészgardája s ez már foglaló a darab sikerére. Az egész mű arra iródott, hogy zavartalan művészi élvezetet nyújtson a nagyközönségnek. Van ugyan tendenciózus ostromozás a feldolgozott téma részleteiben, de nem kiáltó, kirívó módon adja vissza ezeket az eszméket az író, hanem nagy színpadi készültséggel, a modern vigjáték lényegét ismerő, meglátó szemekkel. Ma, mikor mindenben társadalomfilozófiát keres az elme, elkerülhetetlen gordiuscsomó az íróra ezeknek a szorító köteleknek megbolygatása és hogy ezt a gordiuscsomót ügyesen, szerencsés kézzel bogozta ki Wolf, — egyben a darab kritikája is. Az előadásban a drámai személyzet színe-java vesz részt.

Pajkos diákok. Huszárszerelem. *Soupe* pompás operettje és *Murai* Károly ötletes vigjátéka adja a mai est műsorát. Pajkos diákok remek zenéje, valamint a Huszárszere-

lem vidám, mulattató cselekvénye, alakjai, régi pajtásai a színházlátogató közönségnek. Azok közül a darabok közül van mindakettő kismelvé, melyek sohasem érülnek el, — legfeljebb elmúlt bájos emlékek napok reminiscenciáit ébresztik. Sok ki nem törölhető, tinom kólor van ezekben az írásokban, aminek sem a nyomdafesték, sem a sűrű koptatás nem ártott. Más-más mezőkön szánt mind a két szerző, de mind a kettő biztos, szilárd alapokra épített. Mert *Soupe* is, *Murai* is megtanulta ismerni a siker titkát.

TÁVIRATOK.

Magyar-horvát békeakció.

Budapest, nov. 18. A Ház ülés előtt nagy sürgés-forgás támadt a folyosón. *Justh* Gyula az alelnökkel tanácskozásra vonult be a szobájába s a képviselők itt is, ott is kíváncsian hajtogatták:

— Mi történik? Miért tanácskoznak.

Wekerle, *Andrássy* is érdeklődtek a dolog iránt s csakhamar hire fut, hogy *Justh* Gyula nem tartja helyesnek, hogy a horvátokat nem engedik a házszabályokhoz horvátul szólani.

Most *Halász* Lajos kerül a horvátok csoportjához.

— Izenetet hoztam nektek az elnöktől.

Azt izeni az elnök, hogy maradjatok békén, s maga fogja kezébe venni a parlamenti békeakciót.

A horvátok meglepetve feleltek:

— Köszönjük szépen. Mond meg az elnöknek, hogy örömmel fogadjuk az intervensiót.

Csakhamar kitudódott a hír s maga *Wekerle* is helyeselte az elnök szándékát. A horvát vita pedig ettől kezdve csendes mederben folyt.

A szünet alatt *Justh* Gyula tényleg megkezdte a tanácskozást a magyar-horvát béke érdekében. Behívatta a szobájába *Médakovics* *Bogdánt* és hosszasan tanácskozott vele.

EGYESÜLETEK.

Ifjusági gyűlés a legényegyletben.

A Nagyváradai Katolikus Legényegylet ifjusága vasárnap délután 5 órakor ugynevezett rendes tagok gyűlését tartotta. *Mellau* István igazgató elnöke alatt jelenvolt 47 egyesületi tag, *Rimóczy* József pártoló tag, *Arnóczy* József és *Vékony* Miklós vendégek.

A gyűlésen elnöklő igazgató a tárgysorozatot előt megemlékezett a Breider háznál szerencsétlenül járt munkástestvérekről. Az egyesület tagjai részvétüknek tettel való kifejezésére készséggel fogadták el igazgató indítványát, hogy az áldozatok hozzátartozóinak segítségével önmaguk körében gyűjtést rendeznek. Adományukat az elnöki asztalra tették: *Mellau* István 2 kor., *Veres* János 1. *Kohant* János 1, *Fehér* János 1, *Bodnár* János 1, *Csűrják* József 1, *Kurtosán* Mihály 1, *Molnár* Ferenc 1 kor., *Széles* József 60, *Jánosik* Flórán 60, *Balaton* Gyula 50, *Nagy* Ferenc 40, *Sárosy* József 40, *Doboz* János 40, *Pistyk* Mihály 30, *Csallár* Árpád 30, *Galló* Lajos 30, *Kiss* Ferenc 20, *Kállay* Lajos 20, *Herlicska* Pál 20, *Heide* Mihály 20, *Fekete* György 20, *Hankó* Mihály 20, *Szénássy* Mihály 20, *Balaton* József 20, *Balog* Imre 20 fillér. Összesen 14 kor. 60 fillér.

A legényegylet gyűjtését a Tiszántul gyűjtőívén fogja a város polgármesteréhez juttatni.

Az ülés kiemelkedő pontja volt a tagfelvétel. A legényegylet vezérő eszméinek megismertetése után 14 jelentkezőt vett föl egyelőre ideiglenesen az egyesület tisztikara és ifjusága az egyesület tagjai sorába.

Majd megbeszélésre került a táncanfolyamot befejező Kolonbál. A gyűlés elhatározta igazgató indítványára, hogy a kolonbefejező vizsgabált saját helyiségében fogja tartani, melyet akkorára feldíszít s várható jövedelmét a télen tartandó Uránia előadások bevezetésére fordítja. Egyébként az ifjuság minden buzgalmat kifejejt a nagyobb siker érdekében. A meghívókat a napokban küldi szét s a meghívás iránt való kéréseket készséggel teljesíti.

Apróbb ügyek után az egyesület nagyszabású téli programja került még megbeszélésre. Az egyesület tagjainak óhajához képest mélyreható munkásságot fognak kifejejteni a dalárdában, hogy egy rendezendő hangversenynyel dalárda alapot létesítsenek. Továbbá szívesen vették tudomásul a családi estéknek megkezdését a kolonbefejezése után. A családi est tisztán az egyesület napja, melyen csak az egyesület tagjai vehetnek részt. A családi esték csütörtökön szoktak lenni s este 9 órakor kezdődnek, mikor is az igazgatóval megbeszélnek minden belső ügyüket.

NYILTTÉR.

Legjobb

Cipők

legolcsóbban*****
REICHARD ÁRUHÁZA
cégnél kaphatók.

MULATSÁG.

Világposta-estély a legényegyletben.

A Nagyváradai Katholikus Legényegylet vasárnap este világposta estélyt tartott. A nagykolonba nagy élénkséget hoztak a szép, színes, képes és elmés feliratu levelezőlapok, melyeket az egyleti igazgató a délután tartott ifjusági gyűlésen mutatott be az egylet tagjainak. A legtöbb levelező-lap nyertesének meglepő ajándék volt kilátásba helyezve. Sokan boldogan olvasták számát a szebbnél-szebb lapoknak s várták a meglepetést. A hatás nem is maradt el. A legtöbb levelezőlapot Fazekas Rózsika kapta s így övé lett az ajándék: egy jókora mézeskalács sziv! Volt is derűtség, igazi meglepetés s boldog tulajdonsága örömmel vitte magával az érdekes emléktárgyakat.

Az önkéntes tűzoltók mulatsága Magyarországon. A magyarországi önkéntes tűzoltók egyesülete vasárnap este tartotta meg zártkörű táncestélyét Korda Andorné védnök-

sége alatt. A mulatság reményen felül sikerült, oly sokan vettek részt azon, hogy a vendéglő nagyterme szűknek bizonyult. A mulatság a tűzoltó egyesület céljaira 180 koronát juttatott.

Igazságszolgáltatás.

Izgató gyászjelentés.

A mult heti Kossuth Lajos-utcai megrendítő szerencsétlenségből kitolyólag a nagyváradai szociáldemokrata-párt általános megbotránkozásra a szerencsétlenség következtében munkásokról oly izgató tartalmu gyászjelentést adott ki, hogy e gyászjelentésért annak szerzői ellen, osztály elleni izgatás címén, mint értesülünk, az ügyészség megindította a büntető eljárást.

REGÉNYCSARNOK.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Irta: **Daniel András.**

(Franciából.)

64

— Esedezem . . . hallgasson meg! . . . On meghódított, legyőzött . . . Minden tiltotta nekem, hogy őnt támogassam . . . A kötelességem . . . érdekem . . . emelkedésem . . . Mindent elfeledek. Ha kellene még a jövőmet is kompromittálnám-ön miatt . . . Meg fogom gátolni az üldöztetését . . . Ön nagyon is szép . . .

Régine felháborodva egyenesedett ki; de az az utálatos korlát elállta útját. Nem birt elég gyorsan szabadulni. Ekkor krepp fátyolával, melynek széles, lelógó echarpeját még mindig tartotta, mint valami szíjjal, végig vágott a szemtelenkedő arcán. A fátyol kemény szegélye Varouze szeméit érte, melyekben véres erek rajzolódtak az előretoluló könyvtől. Mindketten álltak szemtől-szembe egymással, az asszony a megvetéstől fagyosan, Varouze telve forrongó heves, ellentétes érzésekkel.

Néhány másod percig egyikük sem szól.

Regine bensőleg háborgott. De mivel nem akart szinpadias mondatokat használni, vonakodott hangosan elmondani ezt a gondolatát; »Nyomorult, ön bűnösnek hisz és azért azt hiszi, a kezei között tart? Pedig még a vérpad sem kergetne az ön karjaiba!«

Amit túlságos büszke szeméremből nem mondott el, Varouze leolvasta arról a gögös arcról, az őt végigmérő szemekből, a kitágult orrlyukakból, az elhatárdzottan, megvetően összeszeszorított ajkáról.

Szerelmi dühe és a hatalom magaslatán álló parvenu biuságának folytonos korbácsolása közben, Varouze önmagában dühöngött örült szenvedélye ellen, ami még sokba kerülhet neki és úgy érezte, mintha vadállatok szabadultak volna el a lelkében. Karmait rá akar a tenni a két áthízott zsákmány egyikére: a sikerre vagy az asszonyra.

És azért rekedtes, dörgő hangjában volt valami övöltésszerű, mialatt elég merész volt megkorbácsolni arcával egészen közel hajolni Réginehez és mondá:

— Válasszon, asszonyom. Barátok . . . vagy ellenségek legyünk? Birója legyek-e vagy alázatos szolgálja a szerellemnek? . . . Karjaiban lesz-e holnap . . . vagy a börtönben?

— Sem itt, sem ott! — kiáltott fel Régine. — Meggyalázó gyanuja, fehér meggyalázó szerelmével. Az ön gyalázatos alkujá-

nak nincs is létjogosultsága. Én nem öltem meg Malboise márkot.

— Nem, de ön végett ölték meg őt! — jelentette ki Varouze nyomatékával, mert azt képzelte, Régine csak játszik a szavakkal.

Varouze csak másodizben tapasztalta, hogy jól talált.

Titokzatos felindulás törte meg Régine lelkierejét, ami annyira felemelte őt. Lelkében összeomlott valami, arckifejezése elárulta ezt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 18.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza ápr. 1908	— — —	11.91
Rozs ápr.	— — —	11.81
Zab ápr.	— — —	8.51
Tengeri máj. 1908.	— — —	7.32

Értéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 18.

Osztrák hitelrészvény	— — —	626.25
Magyar hitelrészvény	— — —	734.75
Leszámitoló bank	— — —	463.—
Rimamurányi	— — —	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	— — —	644.50
Közuti vasut	— — —	528.50
Városi villamos vasut	— — —	282.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1907. nov. 18.

Magyar arany járadék 4 száz.	— — —	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	— — —	92.—
Magyar koronajáradék	— — —	81.25
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— — —	92.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— — —	95.—
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön	— — —	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	— — —	140.—
Osztrák járadék papirban	— — —	95.25
Osztrák járadék ezüstben	— — —	96.50
Osztrák járadék aranyban	— — —	113.75
Osztrák korona járadék	— — —	95.25
1860. osztr. államsorsjegyek	— — —	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	— — —	1780.—
Magyar hitelbank-részvény	— — —	733.50
Osztrák hitelbank-részvény	— — —	626.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	— — —	693.50
20 frankos (Napoleon) dor	— — —	19.20
Német birodalmi márka	— — —	117.70
London vista	— — —	241.85
Páris vista	— — —	95.70
20 márkás arany	— — —	23.48

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

A „Tiszántul“-ra

előfizetést küldeni

minden nap lehet

aki már ma előfizet egy évre,
az december hó 1-ig a lapot

ingyen kapja.

Magyar Királyi Államvasutak.

237041—907. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága a jövő 1908. évben szükséges különféle üvegtermékek (lámpahenger, lámpacsésze, telepüveg) szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi november hó 28 án déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi november hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, valamint a szükséges mennyiségeket feltüntető kimutatások, ugyancsak a különleges szállítási feltételek a Magyar Királyi Államvasutak anyag- és leltárszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73) megtekinthetők.

Budapest, 1907. október hóban.

Az igazgatóság.**A Biharmegyei Takarékpénztár****zálogháza**

e hó 27-én

árverést

t a r t.

Kéretnek a felek a zálogjegyek rendezésére.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMi, IPAR- ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

Részvénykicszerelési felhívás.

A f. é. május hó 16-ik napján tartott közgyűlésünkön elfogadott és a nagyváradi kir. törvényszéknél bejegyzett alapszabályváltoztatásnak megfelelően, intézetünknek minden 140 frttól szóló részvénye, a tartaléktőkéből vett ráfizetéssel 300 koronára felelő új részvényre lesz kicserélendő. Ennélfogva kérjük a t. részvényeseket, hogy a birtokukban levő részvényeket, az összes még le nem járt szelvényekkel együtt f. évi október 15-ik napjáig hozzánk postán bérmentve beküldeni, vagy intézetünk pénztáránál rövid úton beadni sziveskedjenek. A beküldött vagy beérkezett részvényekről elismervényt adunk vagy küldünk, melynek visszaadása ellenében a megfelelő új és a kellő szelvényekkel ellátott részvényeket f. évi december 15-ét követően ki fogjuk szolgáltatni. Ha a részvényes az új részvényeket más névre óhajta kiállíttatni, mint amelyre régi részvénye szólott, akkor kérjük e kívánságát velünk a részvények beküldésénél darabonként 3 korona 88 fillér átírási költség beszolgáltatása mellett tudatni, mert különben az új részvényt ugyanarra a névre fogjuk kiállíttatni, mint amely a régi részvényen volt látható.*

Azon részvényeseket, kik a fent hivatott közgyűlésen részvénytőlünk telemelése céljából kibocsátani rendelt új részvényekből jegyeztek, tisztelettel kérjük, hogy szintén f. évi október 15-éig méltóztassanak minket értesíteni, hogy e részvényeket egyenkint mily névre kívánják kiállíttatni. Ha e határidőig ily értesítést nem kapunk, e részvények a kellő befizetéseket teljesített részvényjegyzők nevére fognak szólni.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMi, IPAR- ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

* Alapszabály 6. §. A részvények oszthatlanok s így a részvény csak egyénnek, bejegyzett cégnek, részvénytársaságnak, egyesületnek, vagy más jogi személynek, esetleg erkölcsi testületnek nevére szólhat.

Szives meghívás.

Ideiglenes üzlethelyiségeinkből **átköltöztünk véglegesen Bémer-tér, Pannónia mellett, a Központi Takarékpénztár új palotájába.**

Tisztelettel felkérjük a t. vevőközöniséget egy **próbavásárlással** meggyőződni arról, hogy

jobban, olcsóbban

sehol nem lehet vásárolni, mint nálunk.

Női ruhaszövetek, vászon és asztalneműekben

a legujabbakat adjuk.

jutányosabban, mint bárhol.**Szőnyeg,****függönyökben**

és egyéb cikkekben
állandó alkalmi vételek.

Nagyobb bevásárlásnál a legkedvezőbb
fizetési feltételek.

Mosó árukért teljes felelősséget vállalunk.

Midőn még hálás köszönetünket fejezzük ki is eddigi támogatásért, kérjük azt részünkre új üzlethelyiségünkben is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

**Wallerstein
Fülöp Fiai**

Bémer-tér, Pannónia mellett.

**NAGY VÁLASZTÉK
női és gyermek felöltőkben.****Magyar Királyi Államvasutak.**

234642—907. szám. A. III.

Pályázati hirdetmény.

A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága különféle leltári tárgyaknak, u. m.:

I. csoport:

Műhelyi és pályafenntartási célokra szolgáló acél, kovácsolt vas- és egyéb szerszámok és eszközök.

II. csoport:

Acél- és sárgaréz bélyegzők, lyukasztó fogók és pecsétnyomók, stb.

III. csoport:

Öntött vassz- számok, tárgyak és eszközök, csavaremelők, takaréktűzhelyek, ágyu-kályhák, órházi főzőkályhák, vastetűzetű lámpásoszlopok, vasnyoszolyák, egyéb vasbutor stb.

IV. csoport:

Elsőrendű váró- és éttermi butorok, párnázott és hajlitott fából való padok, székek, stb.

V. csoport:

Bádogos, lámpaáru-készítmények és vaszománc-áruk.

VI. csoport:

Agyneműek, pokrócok, függönyök, gördönyök, nemzeti lobogók, stb.

VII. csoport:

Tűzoltószerkek, fecskendők, kézi csengetyűk, stb.

VIII. csoport:

Pénzszekrények, pénzládák és menetjegyszekrények vasból.

IX. csoport:

Villamos jelzési- és levelezési eszközök, telefonok, stb.

X. csoport:

Hajtányok, pályakocsik, csigaszorok, láncok, vastaligák, vasalt málhakocsik, kézikocsik, vasrakoncák, mozdonyszerkocsi és kocsiemelő állványok, stb.

XI. csoport:

Mentőszekrények, mentőtáskák, táskaboritók és beteghordályok.

XII. csoport:

Százados-raktár mérlegek;

XIII. csoport:

Órák.

XIV. csoport:

Műszerek, mérőeszközök, rajzvonalzók, stb.

XV. csoport:

Vizmentes ponyvák és kendertömlők.

XVI. csoport:

Bőröndös- és szijgyártó-munkák, stb.

3 éven át leendő szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

A részletes módozatokat tartalmazó Pályázati felhívás, bővebb felvilágosítás, ajánlati űrlapok, stb. a Magyar Királyi Államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál, Budapest, (VI. Andrassy-út 73.—75. sz., II. emelet 46. ajtó) kaphatók és az összes vidéki üzletvezetőségeknél megtekinthetők.

A kötelező minták a budapest-józsefvárosi állomáson levő központi szertárban megtekinthetők. Az ezen pályázatra vonatkozó, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátandó lezárt és a cég pecsétjével lepecsételt ajánlatok 1907. évi december hó 12-ikének déli 12 órájáig ugyancsak említett szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

A bánatpénz 1907. évi december hó 11-ik napjának déli 12. órájáig a Magyar Királyi Államvasutak főpénztáránál teendő le.

Budapest, 1907. évi október hóban.

Az igazgatóság.

Legjobbak
a
Moskovits
czipők.
Kossuth-utca 5.

24

Belépési felhívás a Nagyváradi Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet 6-ik évtársulatába.

A Nagyváradi Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet 1908. január 1-én új, 6-ik évtársulatát kezdi meg.

Ezen szövetkezet célja, hogy tagjait apróbb betétek által a tőkétakarításra buzdítsa, amennyiben minden tag heti befizetései által önmagának tőkét gyűjt.

Tagja lehet a szövetkezetnek bárki, ki magát három éven keresztül hetenkint legalább 20 fillér befizetésére kötelezi.

Minden tagnak joga van befizetésének 4/5-öd részét minden kezes nélkül kölcsönképen felvenni, mely kölcsönnél a legmértányosabb kamat lesz felszámítva. Beiratási díj címén minden üzletrész után 10 fillér fizetendő. A könyvecskét már az első heti betét és beiratási díj lefizetése után kiadjuk. Vidéki tagok a heti befizetéseket postán, befizetési (cheque) lapok útján teljesíthetik.

Befizetések bármely hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5-ig teljesíthetők.

A Nagyváradi Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet Igazgatósága.
KOSSUTH-UTCA 10. SZ.

Iroda áthelyezés.

Goldberger A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta tevéllő

Hirdetési irodáját

(jelenleg Budapest, IV. Váci-utca 20. sz.)

1907. november hó 10-ikén

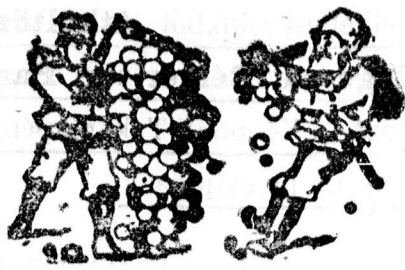
(saját házába)

Budapest, IV., Molnár-u. 38. sz.

helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjai és naptárai részére. 305 1-0

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtisztá
ságért
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
élsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 28. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó- mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 248

Uj üzlet! Uj üzlet!

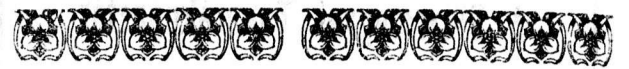
Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő utca 8. sz. Széchenyi szállodá-
val szemben.

Állandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern styl
szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok reudki-
vül nagy választékban. 210

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vártér 1.**

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben **75** százalék **megtakarítást** mutat fel. 40
gyertyás Wolfram lámpa **darabja 5 kor.**
60 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek,** fény-
képes z-l ámpák, ugyancsak **5** százalékkal
kartell áron alól kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítá-
sát, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
litását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉN SAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily meny-
nyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉN SAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsav forrásokból szik-
vizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparicélokra

Legkiadósabb természetes szénsav!

A bud. székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4615-
sz. vegyelmezési bizonyítványának kivonata: »Szaga és íze: rendes. Szénsav-
tartalma: 99.57 százalék. A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi
követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen
jónak minősíthető.

Felvilágosítással készségesen szolgál.

248 1-200

**Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásvány-
vizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.**

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.